

UCHWAŁA

Dnia 17 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska (przewodniczący)

SSN Dariusz Dończyk

SSN Kazimierz Zawada (sprawozdawca)

Protokolant Bożena Kowalska

w sprawie z powództwa D. B.
przeciwko J. L.
o zapłatę,
po rozstrzygnięciu w Izbie Cywilnej na posiedzeniu jawnym
w dniu 17 kwietnia 2015 r.
zagadnienia prawnego
przedstawionego przez Sąd Apelacyjny
postanowieniem z dnia 26 listopada 2014 r.,

"Czy brak oznaczenia w dokumencie weksla nazwy waluty, w jakiej ma być płatna suma wekslowa, w bezwarunkowym poleceniu zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej, powoduje nieważność weksla w świetle art. 1 pkt 2 w zw. z art. 2 i art. 101 pkt 2 w zw. z art. 102 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (Dz.U. Nr 37, poz. 282 ze zm.), w sytuacji, gdy nazwa tej waluty zamieszczona została poza osnową weksla jedynie w oznaczeniu sumy wekslowej w prawym górnym narożniku blankietu wekslowego?"

podjął uchwałę:

Nie powoduje, w świetle art. 1 pkt 2 w związku z art. 2 Prawa wekslowego oraz w świetle art. 101 pkt 2 w związku z art. 102 Prawa wekslowego, nieważności weksla brak określenia waluty, w której ma nastąpić zapłata oznaczonej sumy pieniężnej, w samym poleceniu lub przyrzeczeniu zapłaty tej sumy, gdy nazwa waluty znajduje się w oznaczeniu sumy pieniężnej zamieszczonym, zgodnie z utrwaloną praktyką, w prawym górnym rogu dokumentu weksla.

UZASADNIENIE

Nakazem zapłaty z dnia 21 marca 2013 r. Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego J. L. na rzecz powoda D. B. kwotę 250.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 marca 2013 r. oraz kosztami postępowania w kwocie 10.342 zł. Podstawę nakazu zapłaty stanowił dołączony do pozwu weksel własny o treści:

„L., dnia 21 lutego 2013 r. Na 250.000 zł
dnia 28 lutego 2013 r. zapłacę bez protestu za ten sola
weksel na zlecenie D. B. sumę
250.000 – dwieście pięćdziesiąt tysięcy
Płatny w Banku [...] J. L.”

Wniesione od nakazu zapłaty zarzuty pozwany ograniczył w ostatecznie sprecyzowanym stanowisku procesowym do twierdzenia o nieważności dołączonego do pozwu weksla z powodu nieoznaczenia w nim w sposób wymagany przez art. 101 pkt 2 i art. 102 Pr. weksl. waluty przyrzeczonej sumy pieniężnej.

Sąd Okręgowy nie podzielił tego twierdzenia. Wyrokiem z dnia 19 maja 2014 r. utrzymał nakaz zapłaty w mocy.

Z ustaleń leżących u podstaw wyroku wynika, że pozwany wręczył powodowi objęty sporem weksel w związku z zawartą z nim umową sprzedaży udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością jako weksel *in blanco*. Wystawił go na dawnym blankiecie urzędowym. Podpisał się na nim w charakterze wystawcy oraz zamieścił w nim ponadto wyrazy: "250.000 – dwieście pięćdziesiąt tysięcy". W pozostałym zakresie tekst weksla stanowiącego podstawę nakazu zapłaty pochodził od powoda. Powstał w wyniku wypełnienia otrzymanego od pozwanego weksla *in blanco*. Umowa sprzedaży udziałów, w związku z którą powód otrzymał od pozwanego weksel *in blanco*, opiewała na kwoty w walucie polskiej. W związku z tą umową pozwany wystawił i wręczył powodowi także weksle pełne. Wszystkie opiewały na złote. Z porozumienia stron wynikała również niewątpliwie możliwość

uzupełnienia przez powoda otrzymanego od pozwanego weksla *in blanco* na kwotę 250.000 wyrażoną w złotych.

W ocenie Sądu Okręgowego, brak po wyrazach „250.000 – dwieście pięćdziesiąt tysięcy” oznaczenia waluty nie spowodował nieważności przedłożonego przez powoda weksla. Do spełnienia wynikającego z art. 101 pkt 2 i art. 102 Pr. weksl. wymogu przyrzeczenia zapłaty przez wystawcę oznaczonej sumy pieniężnej wystarczyło oznaczenie waluty (wskazanie na złote) uczynione obok sumy wyrażonej cyframi (250 000) w prawym górnym rogu tego weksla.

W toku rozpoznawania apelacji pozwanego, zarzucającej naruszenie art. 65 §1 k.c. w związku z art. 101 pkt 2 Pr. weksl., naruszenie art. 102 Pr. weksl. oraz naruszenie art. 233 § 1 k.p.c., nasunęły się Sądowi Apelacyjnemu poważne wątpliwości dotyczące wykładni przepisów art. 1 pkt 2 w związku z art. 2 oraz przepisów art. 101 pkt 2 w związku z art. 102 Pr. weksl. W świetle art. 1 pkt 2 w związku z art. 2 Pr. weksl. niewątpliwie koniecznym elementem weksla trasowanego jest bezwarunkowe polecenie zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej, w świetle zaś art. 101 pkt 2 w związku z art. 102 Pr. weksl. niewątpliwie koniecznym elementem weksla własnego jest bezwarunkowe przyrzeczenie zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej. Analiza przeprowadzonych przez Sąd Apelacyjny wypowiedzi orzecznictwa i piśmiennictwa nie pozwala jednak na jednoznaczną – mającą zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy - odpowiedź na pytanie, czy aby w przypadku weksla trasowanego został spełniony wymóg bezwarunkowego polecenia zapłaty, a w przypadku weksla własnego wymóg bezwarunkowego przyrzeczenia zapłaty, oznaczenie sumy pieniężnej, w tym wskazanie waluty, musi nastąpić w samej osnowie bezwarunkowego polecenia lub bezwarunkowego przyrzeczenia zapłaty, czy też – jak przyjął Sąd Okręgowy – także w innym miejscu weksla, a nawet zostać ustalone w drodze wykładni z uwzględnieniem okoliczności spoza tekstu weksla. Swym wątpliwościom w tym zakresie Sąd Apelacyjny dał wyraz w przedstawionym Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia zagadnieniu prawnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 102 ust. 1 Pr. weksl., dokument, któremu brak jednej z cech wskazanych w art. 101 Pr. weksl. nie będzie, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w art. 102 ust. 2, 3 i 4 Pr. weksl., „uważany za weksel własny”, czyli w istocie będzie nieważny (za taką w istocie kwalifikacją sankcji określonej w art. 102 ust. 1 Pr. weksl. przemawia wyrażnie art. 33 ust. 2 w związku z art. 103 ust. 1 Pr. weksl.). Jedną z koniecznych cech weksla własnego stanowi bezwarunkowe przyrzeczenie zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej (art. 101 pkt 2 Pr. weksl.). Cecha ta wyraża istotę weksla własnego. Odróżnia go od weksla trasowanego.

Podobnie zgodnie z art. 2 ust. 1 Pr. weksl., dokument, któremu brak jednej z cech wskazanych w art. 1 Pr. weksl. nie będzie, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w art. 2 ust. 2, 3 i 4 Pr. weksl., „uważany za weksel trasowany”, czyli będzie nieważny jako weksel trasowany (por. art. 33 ust. 2 Pr. weksl.). Jedną z koniecznych cech weksla trasowanego stanowi bezwarunkowe polecenie zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej (art. 1 pkt 2 Pr. weksl.). Cecha ta wyraża istotę weksla trasowanego. Odróżnia go od weksla własnego.

Zamieszczona w art. 101 i 102 oraz 1 i 2 Pr. weksl. regulacja formy weksla własnego (formy oświadczenia woli wystawcy weksla własnego) oraz formy weksla trasowanego (formy oświadczenia woli wystawcy weksla trasowanego) podyktowana została potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa obrotu wekslowego, dążeniem do zagwarantowania możliwości łatwego i pewnego ustalenia, czy dany dokument podlega, chroniącym ten obrót surowym regułom prawa wekslowego.

Do powyższych założeń dostosowane są reguły wykładni weksla, a ściślej wykładni oświadczeń wyrażonych w dokumencie weksla, czy nawet jeszcze dokładniej – wykładni oświadczeń woli skierowanych na wywołanie skutków podlegających prawu wekslowemu. Według dominującego poglądu, ustalając treść tych oświadczeń w zasadzie nie można ze względu na funkcje weksla, jego przeznaczenie do obiegu, brać pod uwagę okoliczności nieznajdujących wyrazu w wekslu. Należy skupić się na tekście weksla, wszystkich jego elementach, ich układzie i wzajemnej relacji. Zawartym zaś w tekście weksla zwrotom powinno się przypisywać tylko takie znaczenie, jakie mają one dla typowego, przeciętnego uczestnika obrotu wekslowego - w szczególności nadawać im znaczenie odpowiadające przyjętym w obrocie wekslowym zwyczajom - lub znaczenie, jakie

nadają im znajdujące się w ustawie przepisy (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 1995 r., III CZP 66/95 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 28 czerwca 1935 r., C III 231/34, 20 września 2001 r., II CKN 271/99, 12 lutego 2004 r., V CK 183/03, 12 maja 2005 r., V CK 588/04, 18 stycznia 2012 r., II CSK 296/11, i uchwała z 10 października 2013 r., III CZP 54/13).

Oznacza to odrzucenie przy wykładni omawianych oświadczeń przyjmowanej na gruncie art. 65 k.c. tzw. kombinowanej metody wykładni, preferującej wynik interpretacji zgodny z rzeczywistą wolą stron rozpatrywanego oświadczenia, wynikającą z całokształtu okoliczności jego złożenia (odmiennie jednak Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 6 czerwca 2002 r., I CKN 738/00). Jeżeli zatem tekst dokumentu na to nie pozwala, określony element konieczny do uznania go za weksel własny lub trasowany nie może być uznany za spełniony, choćby treść tego elementu dała się ustalić, uwzględniając, stosownie do dyrektywy wynikającej z art. 65 k.c., zgodną wolę stron na podstawie całokształtu okoliczności, które jednak nie znajdują wyrazu w dokumencie. Przykładowo, jeśli w treści dokumentu brak jakiegokolwiek oznaczenia, które mogłoby być przedmiotem ustaleń zmierzających do określenia waluty przyrzeczonej sumy, waluty tej nie można uznać za określoną w sposób odpowiadający wymogom art. 101 Pr. weksl, opierając się na zgodnej w tym względzie woli stron, wynikającej z okoliczności posłużenia się tym dokumentem, nieznajdujących wyrazu w nim samym (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 8 września 1995 r., III CZP 105/95, i 28 września 2005 r., I CK 71/05).

W myśl wskazanych reguł wykładni weksla, mogą natomiast podlegać interpretacji wszystkie postanowienia dokumentu, a więc nie tylko nienależące, ale i należące do koniecznych elementów (cech) weksla. Przykładów na to dostarcza orzecznictwo. Użycie w dokumencie kodu „PLN” przy podanej sumie było interpretowane – z pozytywnym rezultatem – pod kątem spełnienia wymagania oznaczenia waluty przyrzeczonej sumy w wekslu własnym (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 17 września 2004 r., V CK 60/04, 20 lipca 2008 r., V CK 9/06, i 26 lutego 2009 r., IV CSK 409/08). W sprawie, w której zapadł wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 1935 r., C III 231/34, uznano dokument za weksel trasowany, mimo użycia w nim przez wystawcę charakterystycznego dla weksla

własnego wyrażenia „zapłać”, uwzględniając pozostałą treść dokumentu, wskazującą w sposób niebudzący wątpliwości na wynikające z użytego wyrażenia polecenie zapłaty, niegrammatycznie jedynie sformułowane. Z kolei w sprawie, w której został wydany wyrok z dnia 20 września 2001 r., II CKN 271/99, klauzulę zamieszczoną poniżej przyrzeczenia zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej uznano nie za zastrzeżenie nadające temu przyrzeczeniu niezgodny z art. 101 pkt 2 Pr. weksl. warunkowy charakter, lecz jedynie za tzw. „klauzulę waluty” o charakterze informacyjnym.

2. Nie ulega wątpliwości, że spełnienie wymagania bezwarunkowego przyrzeczenia lub bezwarunkowego polecenia zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej, niezbędne do uznania dokumentu za weksel własny lub weksel trasowany, zakłada wskazanie w dokumencie, słownie lub liczbami, sumy jednostek pieniężnych określonej waluty, mającej obieg w chwili wystawienia dokumentu, w którymkolwiek państwie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2009 r., I CSK 107/09). Według art. 6 Pr. weksl., mającego zastosowanie zarówno do weksla trasowanego, jak i w myśl art. 103 ust. 2 do weksla własnego, weksel, w którym sumę wekslową napisano literami i liczbami, w razie różnicy ważny jest na sumę napisaną literami (ust. 1); w razie różnicy sum napisanych kilkakrotnie literami i kilkakrotnie liczbami, weksel jest ważny na sumę mniejszą (ust. 2). W związku z przepisami wymagającymi zamieszczenie w dokumencie weksla bezwarunkowego przyrzeczenia lub bezwarunkowego polecenia zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej pozostaje także art. 41 Pr. weksl. (co do weksla własnego - w związku z art. 103 ust. 1). Stanowi on, że jeżeli weksel wystawiono na walutę, która nie jest walutą miejsca płatności, sumę wekslową można zapłacić w walucie krajowej według jej wartości w dniu płatności, jeżeli zaś dłużnik dopuści się zwłoki, posiadacz może żądać zapłaty sumy wekslowej w walucie krajowej według swego wyboru albo według jej kursu w dniu płatności, albo według jej kursu w dniu zapłaty (ust. 1); wartość waluty zagranicznej oznacza się według zwyczajów miejsca płatności - wystawca może jednak zastrzec, że suma przypadająca do zapłaty ma być obliczona według kursu ustanowionego w wekslu (ust. 2); zasad powyższych nie stosuje się, gdy wystawca zastrzegł, że zapłata ma być uiszczona w oznaczonej walucie, tj. gdy uczynił zastrzeżenie zapłaty rzeczywistej w walucie zagranicznej (ust. 3); jeżeli weksel wystawiono na walutę mającą w kraju wystawienia i w kraju zapłaty tę samą

nazwę, lecz inną wartość, domniemywa się, że miano na myśli walutę miejsca płatności (ust. 4).

W orzecznictwie i piśmiennictwie – nie tylko polskim, ale i innych państw, będących, jak Polska, stronami Konwencji w sprawie jednolitej ustawy o wekslach trasowanych i własnych, sporządzonej w Genewie dnia 7 czerwca 1930 r. (Dz. U. z 1937 r. Nr 26, poz. 176) – występuje natomiast różnica poglądów, zasygnalizowana w zagadnieniu prawnym przedstawionym Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia, co do tego, czy do dopełnienia wymogu bezwarunkowego przyrzeczenia zapłacenia lub bezwarunkowego polecenia zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej nieodzowne jest oznaczenie sumy i waluty, w której jest ona wyrażona, w samym zwrocie zawierającym przyrzeczenie lub polecenie zapłacenia, czyli innymi słowy, w samej podstawie bezwarunkowego przyrzeczenia lub bezwarunkowego polecenia zapłaty, czy też oznaczenie to może skutecznie nastąpić także w innym miejscu tekstu weksla.

3. Według części polskiego piśmiennictwa zarówno przedwojennego, jak i powojennego, oznaczenie sumy jednostek pieniężnych i ich rodzaju (waluty) musi tworzyć część przyrzeczenia zapłacenia lub polecenia zapłacenia, czyli musi znajdować się w zdaniach zawierających przyrzeczenie lub polecenie zapłaty. Wpisanie sumy pieniężnej gdzie indziej, np. u góry ponad osnową przyrzeczenia lub polecenia zapłaty, nie ma znaczenia z punktu widzenia tych przepisów; dokument z tak oznaczoną sumą pieniężną nie jest wekslem własnym ani wekslem trasowanym. Liczbowe oznaczenie sumy pieniężnej w górnym narożniku weksla, stosowane w praktyce, nie wpływa na treść zobowiązania wekslowego, lecz ma wyłącznie znaczenie informacyjne. Artykuł 6 Pr. w weksl. nie odnosi się do zamieszczonego tam oznaczenia sumy pieniężnej. Stosuje się wyłącznie do przypadków podania dwóch sum pieniężnych w samym zdaniu zawierającym przyrzeczenie lub polecenie zapłaty.

Wyrażenie poglądu o konieczności oznaczenia sumy i waluty w samym zwrocie zawierającym polecenie zapłaty przypisuje się w piśmiennictwie także Sądowi Najwyższemu. Chodzi o wyrok tego Sądu z dnia 12 stycznia 1928 r., I C 1930/27, wydany na tle przepisów art. 1, 2 i 40 rozporządzenia o prawie wekslowym z dnia 14 listopada 1924 r. (Dz.U.1924.100.926), zbieżnych z art. 1, 2

i 41 Pr. weksl. Ściśle rzecz biorąc, Sąd Najwyższy w wyroku tym, akceptowanym przez część piśmiennictwa, jednak tylko odmówił skuteczności zastrzeżeniu zapłaty rzeczywistej w walucie zagranicznej, napisanemu w obcym języku, na maszynie, na marginesie weksla, poza jego tekstem i niepodpisanemu. W okolicznościach sprawy do skuteczności zastrzeżenia niezbędne było w ocenie Sądu Najwyższego zamieszczenie go w wekslu tam, „gdzie sama suma wekslowa”.

Za koniecznością oznaczenie sumy jednostek pieniężnych i ich rodzaju (waluty) w zdaniu zawierającym polecenie zapłaty opowiedział się również, na tle przepisów art. 991 pkt. 2 i art. 996 szwajcarskiego kodeksu zobowiązań zgodnych z konwencją genewską w sprawie jednolitej ustawy o wekslach trasowanych i własnych, wyrażających zatem tę samą treść co art. 1 pkt 2 i art. 6 Pr. weksl., szwajcarski Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 grudnia 1973 r., 99 II 324. Zbieżne z tym zapatrywaniem wypowiedzi można spotkać też w szwajcarskim piśmiennictwie. Takie samo stanowisko zajął na gruncie identycznego stanu prawnego austriacki Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 stycznia 1936 (zob. H. Primmer, *Wechselgesetz und Scheckgesetz samt den Genfer Abkommen und den sonstigen einschlägigen Vorschriften mit Erläuterungen und einer Übersicht der Rechtsprechung*, Wien 1992, pozycja 33 na s. 6; dalej: „Primmer“).

4. W polskim piśmiennictwie i orzecznictwie reprezentowany jest jednak także pogląd, że do dopełnienia wynikającego z przepisów prawa wekslowego wymogu bezwarunkowego przyrzeczenia zapłacenia lub bezwarunkowego polecenia zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej nie jest konieczne oznaczenie sumy i waluty w samym zwrocie zawierającym bezwarunkowe przyrzeczenie lub polecenie zapłaty. Oznaczenie to może skutecznie nastąpić nie tylko w tym zwrocie, ale w innym miejscu, na przedniej stronie, jeżeli miejsce to jest pokryte podpisem wystawy weksla – w szczególności u góry na prawo. W praktyce obrotu wekslowego sumę pieniężną na wekslu oznacza się dwukrotnie, raz literami w zdaniu zawierającym przyrzeczenie lub polecenie zapłaty, drugi raz liczbami, powyżej, na prawo. Artykuł 6 Pr. weksl. ma zastosowanie zarówno do oznaczeń sumy wekslowej podanych w zwrocie zawierającym bezwarunkowe przyrzeczenie lub polecenie zapłaty, jak i do oznaczeń podanych u góry w prawym rogu.

Pogląd ten jest kontynuacją zapatrywań wyrażanych na gruncie rozporządzenia o prawie wekslowym z 1924 r., zawierającego w rozpatrywanej materii regulację zbieżną z obecnie obowiązującą (z judykatury zob. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 1928 r., III Rw. 1263/28, „Przegląd Prawa i Administracji” 1928, poz. 385 na s. 457 i 458, i z dnia 8 listopada 1932 r., Rw 2018/32), a także zapatrywań wypowiedzianych na tle ustawy wekslowej austriackiej, wprowadzonej patentem cesarskim z dnia 15 stycznia 1850 r. (odpowiadającej swą treścią ustawie wekslowej niemieckiej z dnia 15 lutego 1950 r.), której art. 4 pkt 2 w odniesieniu do weksla trasowanego, a art. 96 pkt 2 w odniesieniu do weksla własnego, uznawał za istotny warunek ważności „podanie sumy pieniężnej, którą się ma zapłacić” (z judykatury zob. orzeczenia austriackiego Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 1898 r., Primmer, poz. 34 na s. 6, i 24 kwietnia 1912 r., Primmer, poz. 34 na s. 7).

W odniesieniu do obecnie obowiązującej w Polsce regulacji w rozpatrywanej materii pogląd ten znalazł jednoznaczny wyraz w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2009 r., I CSK 107/09. W wyroku tym Sąd Najwyższy, uwzględniając nie tylko art. 101 i 102 oraz 1 i 2, ale i 6 Pr. weksl. oraz praktykę dwukrotnego oznaczania sumy wekslowej, którą to praktykę art. 6 Pr. weksl. ma na względzie, uznał, że wymaganie oznaczenia w wekslu własnym sumy pieniężnej będzie spełnione nie tylko w razie przyrzeczenia np. „zapłaty za ten weksel sumy stu tysięcy zł.” lub „zapłaty za ten weksel sumy 100.000 zł”, ale i „zapłaty za ten weksel” – jeżeli powyżej w górnym prawym rogu zamieszczone zostanie zastrzeżenie: „Na 100.000 zł.” Wyjaśnił, iż w takim przypadku, jak ostatnio wymieniony, przyrzeczenie „zapłaty za ten weksel” oznacza przyrzeczenie zapłaty sumy wekslowej określonej zgodnie z ustaloną praktyką liczbami w prawym górnym rogu dokumentu.

Tylko przy akceptacji tego poglądu miały też sens rozważania Sądu Najwyższego w uzasadnieniach wyroków z dnia 17 września 2004 r., V CK 60/04, i 20 lipca 2008 r., V CK 9/06, co do znaczenia kodu „PLN” po sumie określonej cyframi w prawym górnym rogu weksla przy jednoczesnym podaniu tej sumy słownie w samym zdaniu zawierającym przyrzeczenie zapłaty z oznaczeniem złotego jako waluty. Przy założeniu, że doniosłość ma jedynie oznaczenie sumy pieniężnej w samej osnowie przyrzeczenia, użycie kodu „PLN” przy sumie podanej w prawym

górnym rogu dokumentu byłoby z punktu widzenia oznaczenia waluty zbytecznym dodatkiem, niemogącym rzutować na ważność dokumentu jako weksła własnego, zarówno przy przyjęciu, że kodem tym można, jaki przy przyjęciu, że kodem tym nie można w wekslu oznaczyć waluty polskiej.

Również niemiecki Sąd Najwyższy, na gruncie regulacji zgodnej z konwencją genewską w sprawie jednolitej ustawy o wekslach trasowanych i własnych, a więc o takiej samej treści jak obowiązująca w rozpatrywanej materii w Polsce, uznał w orzeczeniu z dnia 13 lutego 1967 r., II ZR 208/65, za spełniające wymóg ustawy co do weksła trasowanego zarówno słowne oznaczenie sumy pieniężnej w samym tekście polecenia, jak i oznaczenie jej jedynie liczbami na brzegu lub w rogu formularza użytego do wystawienia weksła. Gdy w przypadku jedynie liczbowego oznaczenia sumy pieniężnej i pozostawienia w użytym formularzu wolnego pola przeznaczonego do słownego oznaczenia sumy pieniężnej, pole to zostanie później wypełnione przez wekslobiorcę inną kwotą niż podana liczbami, wówczas w myśl tego orzeczenia będzie miała zastosowanie norma wyrażona w art. 6, jak też norma wyrażona w 69 Pr. weksl., dotyczącym zmiany tekstu weksła. Stanowisko co do możliwości skutecznego oznaczenia sumy pieniężnej nie tylko w samym tekście polecenia, ale i wyżej, w rogu weksła, także liczbami, jest akceptowane ponadto w reprezentatywnym piśmiennictwie niemieckim.

5. Odnosząc się do przedstawionych przeciwstawnych poglądów, należy przyjąć, że nie jest konieczne oznaczenie sumy i waluty w zwrocie zawierającym bezwarunkowe przyrzeczenie lub polecenie zapłaty. Może ono nastąpić też w innym miejscu na przedniej stronie weksła, pokrytym podpisem wystawcy. Wprawdzie oznaczenie sumy jednostek pieniężnych i ich rodzaju (waluty) już w zwrocie zawierającym przyrzeczenie lub polecenie zapłaty jest pożądane i za koniecznością oznaczenia ich tam mogłoby też przemawiać brzmienie art.101 pkt 2 i art. 1 pkt 2 Pr. weksl., to jednak argumenty te muszą ustąpić przed wnioskami wynikającym z interpretacji wymienionych przepisów w łączności z art. 6 Pr. weksl., wiążącym się ściśle z tymi przepisami. Jakkolwiek w praktyce mogą się zdarzać przypadki dwukrotnego oznaczania sumy pieniężnej w obrębie przyrzeczenia lub polecenia zapłaty – w niektórych państwach są nawet stosowane formularze weksła zawierające pola do liczbowego i słownego oznaczenia sumy pieniężnej pod

zwrotem wyrażającym polecenie zapłaty – to rozpowszechniony w obrocie wekslowym jest inny sposób dwukrotnego wpisywania sumy pieniężnej: raz literami w zdaniu zawierającym przyrzeczenie lub polecenie zapłaty, drugi raz liczbami powyżej, w prawym górnym rogu weksla. Takie dwukrotne wpisywanie sumy pieniężnej w wekslach jest elementem utrwalonej praktyki nie tylko w Polsce, ale i w innych państwach, w których obowiązuje konwencja genewska w sprawie jednolitej ustawy o wekslach trasowanych i własnych. W konsekwencji norma wyrażona w art. 6 Pr. weksl. ma praktyczne znaczenie w przypadkach związanych z tak ujętym dwukrotnym oznaczaniem sumy pieniężnej w wekslach. Opowiedzenie się zatem za poglądem, że oznaczenie sumy pieniężnej musi nastąpić w zdaniu zawierającym przyrzeczenie zapłaty lub polecenie zapłaty, pozbawiałoby regulację wyrażoną w art. 6 Pr. weksl. praktycznego znaczenia, a takiego rezultatu nie można zaakceptować.

Za podstawę do wyłączenia stosowania art. 6 Pr. weksl. do sumy napisanej powyżej zdania zawierającego przyrzeczenie lub polecenie zapłaty nie można uznać motywów wytworzenia się praktyki wpisywania w tym miejscu liczbami sumy wekslowej. Celem tej praktyki było ułatwienie kontroli weksli w zakresie dotyczącym wynikających z nich zobowiązań przy ich przeglądaniu podczas przechowywania. Istotne jednak nie są przyczyny wytworzenia się tej praktyki, lecz jej rezultaty, a mianowicie to, że wynik stosowania się do tej praktyki: suma wpisana w prawym górnym rogu stanowi według zapatrywań przyjmowanych w obrocie prawnym część składową treści weksla. Jeżeli zatem w tekście przyrzeczenia lub polecenia zapłaty nie określono waluty przy podanej tam sumie, a określono ją przy sumie napisanej wyżej w prawym górnym rogu, określenie to może być uwzględnione w ramach opartej na wskazanych wyżej zasadach wykładni weksla, zmierzającej do ustalenia sumy pieniężnej będącej przedmiotem przyrzeczenia zapłaty lub polecenia zapłaty przez wystawcę.

Artykuł. 6 Pr. weksl. nie dotyczy oczywiście wielokrotnego różnego oznaczenia waluty. W takim przypadku dokument nie może być uznany za spełniający wymóg oznaczenia sumy wekslowej i tym samym za ważny weksel.

Uznanie, że brak określenia waluty w samym przyrzeczeniu zapłaty lub poleceniu zapłaty nie powoduje nieważności weksla, gdy nazwa waluty podana została w oznaczeniu sumy pieniężnej zamieszczonym zgodnie z utrwaloną praktyką

w prawym górnym rogu dokumentu weksla, harmonizuje z utrwalonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowiskiem, iż nie można uznać wymaganej przez prawo wekslowe formy za niespełnioną we wszystkich tych przypadkach, w których całość tekstu weksla nie pozostawia w toku jego wykładni wątpliwości, że jest on zgodny pod względem formy z właściwymi przepisami (zob. wyrok z dnia 22 czerwca 2006 r., V CSK 70/06 i powołane w nim orzeczenia). Chodzi tu oczywiście o prawidłową wykładnię, zgodną z regułami, o których była mowa wcześniej. W stanie faktycznym sprawy, której dotyczył wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 1928 r., I C 1930/27, łączony przez część piśmiennictwa z rozstrzyganym obecnie zagadnieniem prawnym, zastrzeżenie zapłaty rzeczywistej w walucie zagranicznej nie mogło być uznane za skuteczne nie tyle z tego powodu, że nie zamieszczono go tam, „gdzie sama suma wekslowa”, lecz dlatego, że całość tekstu weksla nie pozwalała w sposób oczywisty na ustalenie pochodzenia tego zastrzeżenia, i taki był w istocie sens tego wyroku.

Opierając się na przytoczonej argumentacji, rozstrzygnięto przedstawione zagadnienie prawne jak w uchwale (art. 390 § 1 k.p.c.).